

Oikaisuvaatimus koskien hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan päätöstä 23.9.2025 § 12

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta 21.10.2025 § 27
224/12.00.01/2025

Sivistysjohtaja: Hyvinvointi- ja sivistyslautakunnalle on saapunut oikaisuvaatimus, joka koskee lautakunnan 23.9.2025, § 12, päätöstä Kirkkokadun koulun lukuvuosisuunnitelman hyväksymisestä. Oikaisuvaatimus on luettavana pykälän oheismateriaaleissa. Oikaisuvaatimus kohdistuu lukuvuosisuunnitelman kouluruokailua koskevaan osaan, jossa määritellään kouluruokailun valvonnan periaatteet seuraavasti: ”Kouluravintola Presidentissä tarjottava ruoka toimitetaan Valtimon keskuskeittiöltä. Oppilaiden ruokailu on porrastettu neljään vuoroon, joista ensimmäinen alkaa kello 10:00 ja viimeinen vuoro päättyy kello 12:15. Ruokailun valvojina toimivat alakoulussa ryhmänsä mukana ruokailevat luokanopettajat ja erityisopettajat, yläkoulussa ryhmänsä mukana ruokailevat erityisopettajat sekä aineenopettajista erikseen nimetyt ruokailuvalvojat (yhteensä neljä / yläkoulun ruokailuvuoro). Koulu on järjestänyt välipalan kello 14 aikaan niille opetusryhmille, joiden koulupäivä jatkuu kello 16 saakka.”

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan edellinen hyvinvointilautakunta ei ole päättänyt Nurmeksen kaupungin hallintosäännön rehtorien valtuuksien kohdan 23 mukaista ohjeesta. ”Olen pyytänyt kyseistä ohjetta edelliseltä hyvinvointijohtajalta, Petri Moilaselta, kirjallisena sekä vs. sivistysjohtajalta suullisesti kesäkuun 2025 alussa. Kumpikaan ei ole toimittanut ohjetta. Olen kysynyt ohjeesta myös Kirkkokadun koulun vs. rehtori Sakari Koistisella sekä nykyiseltä rehtori Johanna Nevalaisella, heillä ei ole ollut käytössään hallintosäännön rehtorien valtuuksien kohdan 23 mukaista annettua ohjetta. Nykyisellä sivistysjohtaja Arto Sihvosella ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta perehtyä asiaan, koska hän aloitti 1.10.2025.”

Opettajien valvontaruokailuasiasta tehtyä oikaisuvaatimusta on käsitelty edellisen kerran hyvinvointilautakunnassa 17.12.2024, § 84. Tuolloin oikaisuvaatimus kohdistui lautakunnan hyväksymän Kirkkokadun koulun lukuvuosisuunnitelman 2024-2025 kirjaukseen yhtenäiskoulujen valvontaruokailukäytänteiden yhtenäistämisestä. 25.2.2025, § 17, hyvinvointilautakunta käsitteli Itä-Suomen aluehallintovirastoon tehtyä kantelua Kirkkokadun koulun valvontaruokailujärjestelyistä. Aluehallintoviraston 13.3.2025 lähettämässä vastauksessa todettiin, että Nurmeksen kaupunki työnantajana ja hyvinvointilautakunta on tekemissään toiminut käytössä olevan lainsäädännön mukaisesti.

Valvonta-aterialla kouluruokailussa tarkoitetaan ateriaa, josta aterian saaja ei suorita vastiketta, mutta maksaa veroa ateriaedusta, jonka hän saa valvomalla oppilaiden kouluruokailua. Valvonta-ateriaan ovat oikeutettuja vain koulussa työskentelevät ja valvontaa rehtorin päätöksellä hoitavat viranhaltijat tai työntekijät.

Ateriaedusta suoritetaan ennakkopidätys verohallituksen vuosittain vahvistaman valvonta-ateriaa koskevan päätöksen mukaisesti. Kunta päättää tarjottavan ateriaedun laajuudesta ja on myös sen rahoittaja.

KVTES VI luku 4 § 2 mom. "Mikäli viranhaltija/työntekijä koulussa, päiväkodissa taikka lastenhuoltolaitoksessa, sairaalassa tai muussa hoitolaitoksessa työvuorossa ollessaan määrätään osallistumaan valvojana tai ohjaajana ruokailuun ns. esimerkkiruokailijana, ei ateriasta tällöin peritä korvausta."

Em. pykälän soveltamisohje:

"Jollei ateriasta peritä korvausta, se katsotaan verotettavaksi luontoiseduksi."

Koulujen valvontaruokailuun liittyvät järjestelyt kuuluvat työnantajan direktio-oikeuden piiriin. Ruokailuvalvonta ja siihen liittyvä verotus-arvoruokailu ei siten ole opettajalle kuuluva subjektiivinen oikeus, vaan rehtori vastaa valvontaruokailujärjestelyistä kaupungin hallintosäännön 23 § kohdan 23 (rehtori) mukaisesti: "päättää valvontaruokailun järjestämisestä yksikkönsä osalta annettujen ohjeiden mukaisesti (KVTES VI luku 4§)". Ruokailuvalvontoja toteutetaan kouluissa ensisijaisesti oppilaiden tarpeiden mukaisesti yhteistyössä ruokapalveluhenkilöstön kanssa.

Oikaisuvaatimuksen mukaan rehtorit eivät ole saaneet ohjeistusta valvontaruokailujärjesteluyä varten. Hyvinvointipalveluiden johtoryhmässä on 15.5.2024 asialistan kohdassa 4 todettu, että syksystä 2024 alkaen valvontaruokailuihin osoitetaan vain tarvittava määrä henkilöstöä. Johtoryhmän puheenjohtajana on toiminut hyvinvointijohtaja Petri Moilanen, joka on ohjeistanut asian siten, että rehtoreille jää heille kuuluvaan työnjohto-oikeuteen liittyvä harkinta- ja toimivalta koulun operatiiviseen toimintaan liittyvässä asiassa. Kirkkokadun koulun aikaisempi rehtori Jukka Ikonen on toiminut johtoryhmässä annetun ohjeistuksen mukaisesti lähettämällä 30.10.2024 koulun henkilökunnalle valvontaruokailuun liittyvän ohjeistuksen, jossa hän tuo yksiselitteisesti esille Kirkkokadun koulun valvontaruokailun periaatteet kyseisen jakson aikana. Kirkkokadun koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjattu kouluruokailukokonaisuus on laadittu vastaavan periaatteen mukaisesti. Em. hyvinvointipalveluiden johtoryhmän muistio ja rehtori Ikonen lähettämä sähköposti ovat luettavana pykälän oheismateriaaleissa.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan lisäksi, että hyvinvointilautakunta ei ole päättänyt Nurmeksen kaupungin hallintosäännön rehtoreiden valtuuksien kohdan 23 mukaisesta ohjeesta. Kaupunginvaltuusto käsitteli em. asian sisältänyttä hallintosääntömuutosta 9.12.2024, § 299. Käsittelyn aikana rehtorin toimivaltaa koskevaan pykälätekstiin tehtiin seuraava muutosehdotus: "päättää valvontaruokailun järjestämisestä yksikkönsä osalta hyvinvointilautakunnan ohjeiden mukaisesti". Äänestyksen jälkeen kaupunginhallituksen ehdotuksen

sanamuoto "päättää valvontaruokailun järjestämisestä yksikkönsä osalta annettujen ohjeiden mukaan" jäi voimaan. Valtuuston päätöksellä valvontaruokailuohjeistusta ei siten delegoitu kuuluvaksi lautakunnan tehtäviin. Em. perusteilla Kirkkokadun lukuvuosisuunnitelman kouluruokailua koskevan osion käsittelyssä ei ole tapahtunut virhettä. Rehtorilla on hallintosäännön mukaisesti oikeus linjata valvontaruokailuun liittyvät käytänteet, ja ohjeet valvontaruokailun järjestämiseen on annettu riittävällä tarkkuudella. Lukuvuosisuunnitelman laatimisessa ja lautakuntakäsitelyssä on noudatettu hallintosäännön ja Kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä.

Sivistysjohtaja: Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää hylätä lautakunnan 23.9.2025, § 12, tekemästä päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta:

Keskustelun aikana Matias Laitinen teki muutosesityksen pohjaesitykseen. Hän esitti, että oikaisuvaatimus hyväksytään tämän sisällön mukaisesti.

Veijo Karppinen kannatti Matias Laitisen muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että pohjaesityksestä on tehty muutosesitys, jota on kannatettu ja asiasta suoritetaan äänestys.

Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaesitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Matias Laitisen tekemää muutosesitystä äänestävät EI.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin neljä (4) JAA-ääntä ja kolme (3) EI-ääntä.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä nro 6/§ 27.

Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen lautakunnan päätökseksi.

Merkitään pöytäkirjaan, että hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan jäsen Matias Laitinen (PS) ilmoitti eriävän mielipiteen päätökseen: Kaupungin toimielinten päätösten tulee tukea Nurmeksen kaupungin työntekijöiden ja oppilaiden tasapuolista kohtelua.